

Bibliot. Japiellovskas
Krakow
Su. Aug. 19

טשענאכאווער

פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל

פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל

פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
פארשטייט זיך פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל

Piątek 15 lipca 1938

ליכט-צינדען 7.29

פרייטאג 15 בלק ס"ו תמוז תרצ"ח

BUCHALTER

absolwent Szkoły Handlowej z kilkuletnią praktyką biurową poszukuje posady całodzienniej, lub godzinowej, wymagania skromne. Zgłoszenia skierować do administracji naszego pisma pod "Samodzielny".

צו דער תחנה פון אונזער קליין אברהם ישראל וויסמאן מיט פיל
שיינדל הערשקאוו וועלכע איז פארגעקומען דינסטאג אין לאדז, וויסען
מיר דעם יונגען פאר פילע גליק, ווי אויך די עלטערן צו זעהען ביי זיי פילע נחת
און א הארציגען מול-טוב
משה יאקובאוויטש און פאמיליע

יצחק בארוד

די לילה איז פארגעקומען דאנערשטאג דעם 14 טען יולי 1938 (ס"ו תמוז תרצ"ח).

נליכצלייט דריקען מיר אויס אונזער אייגנטומען דאנק די אלע, וועלכע האבען אנטייל גענומען אין דער לילה
און אפגעגעבען אונזער טייערען נפטר רעם לעצטען כבוד.

די אין עפעסן טרויער מערליכע

פריי, טאכטער, זיה, שוור, אייניקל, שוועסטער און פאמיליע.

ראנקוואנג

א הארציגע דאנק דריקען מיר אויס דער
אקישערקע מארטא קאנא, אלע 6.
פאר איהר גוטער מיהפולער בעהאנדלונג בעת'ן גע-
בורט פון אונזער סעכטערלי.

מורכי זיידמאן או פריי.

Wytwórnia Maszyn Elektrycznych ROTOM

Częstochowa, ul. Kawaia 12-14 tel. 14-60.
poleca silniki prądu zmiennego, pole-
rówki (szlifiarki) oraz wykonywa na-
prawy, remonty i przeróbki maszyn prą-
du stałego i zmiennego.

H. Rozenberg
inż.-elektryk.

איך ענטשולדיג זיך פאר דער פאך קאמיסיע
פון דאמען קאנפערענץ ביים סאצ. האנדווערקער-
פערטיין פאר מירן גיטע טאקטישער האנדלונג.
איך מערויכער, אז אונזערע וועט מעהר גיטע
פארקומען. אלס צייכען פון חרטה גיב איך 10 זל.
פאר דער הייליגער קאסע ביים סאצ. האנדווערקער-
פערטיין.
אסתר רוסעוואק.

פומער-ווערשטאט ברידער אפערמאן

איז פון 1 טען יולי ד. י.
איבערגעטראגען געווארען
אין לאקאל פון דער פירמע

איידעלמאן, פילסודסקי 7 №

נוצט אויס דעם פיליגען חודש פון איבער-
ארבייטען אלערליי פוטערס איידעלשטעלונגען

Stosować plaster LEBEWOHL, niezawodny na ODCISKI. — Przy kupnie żądać oryginalnego pu-
delka LEBEWOHL. Na każdym plasterku jest też napis

LEBEWOHL

מיר נעמען אנטהיל אין צער פון דער פאמיליע בארוד צוליעבן פריי-
ציטיגען טויט פון זייער נישט פארגעסענעם מאן און פאטער

יצחק בארוד

דער פערזענליכער פאמיליע דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל
די שנים פאמיליע בראהן, פאמיליע נאכעמיע,
פאמיליע פערלעגער, פאמיליע קאפלען

מיר בעטלייגען זיך אין גרויסען צער פון דער פאמיליע בארוד
צוליעבן טויט פון זייער אונפארגעסליכען מאן און פאטער, אונזער בעס-
טער פריינד

נ"ע יצחק

און דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

שלמה אליי מיסקא, פריי און פאמיליע.

דער פאמיליע בארוד

אוליבן פרייציטיגען טויט פון זייער אונפארגעסליכען מאן און פאטער
נ"ע יצחק

נ"ע יצחק

דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

ישראל טשאנרי.

מיר בעטלייגען זיך אין צער פון דער פאמיליע בארוד
צוליעבן פרייציטיגען טויט פון זייער הייטעליכען מאן און פאטער

נ"ע יצחק

און דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

געברידער לאסטמאן און פאמיליעס

Pannie HENI BARUCH i RODZINIE
z powodu zgonu Ich Ojca i Męża

b. p. IZAKA

wyrażają żal i współczucie

Zylberbergowie i Szarf.

דער פאמיליע בארוד צום פרייציטיגען טויט פון זייער הייטעליכען מאן און פאטער

יצחק נ"ע

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.

יעקב זאמעל אין פאמיליע,
יעקב פיעגון, פריי און פאמיליע.

מיר בעטלייגען דעם פרייציטיגען טויט פון אונזער שוואגער און פעטער

נ"ע יצחק בארוד

איינער צער אונזער צער.

המקום ינחם אתכם ולא יוסיפו לדאבה עוד.

אברהם יעקב קאכמאן און פאמיליע

צוליעבן טויט פון אונזער פעטער

נ"ע לייב שטייניץ (קושעפין)

דריקען מיר אויס דער פערזענליכער פאמיליע אונזער טיפסטען מיטגעפיהל
לייב לעדערמאן, פריי און פאמיליע

מיר נעמען אנטהיל אין צער פון אונזער סטאנדיש

מררבי שליפקע

צוליעבן טויט פון זיין מוטער נ"ע

און דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

פערזענליכע פון צוקערניקעס-צער.

אח חבירו סגן יושב ראש של הסתדרותנו יוסף שאירא להלחם להם בכוח הראשונה
מכרז בברכת מול טוב וברוך נחת

הסתדרות הציונים הכללים בולדון.

דעם פרעזעס פון גמילת-חסדים-קאסע, "עזרה" ה' יוסף שאירא צום געבורט פון זיין ערשט
אייניקלע וויינט מול-טוב און פילע נחת און פריינד.

פערזענליכע פון גמילת-חסדים-קאסע, "עזרה" אין היילען
אח ידידנו העסקן הציוני מר יוסף שאירא ורעייתו רחל'ה ללחם להם הנכדה הראשונה
הגנו מברכים אותם בברכת מול-טוב ורוב חדות נחת, תחנת ברוח לאומי לעבירה מתגאה
ברית הצהר, ברית טרופלדור בולדון.

אונזער חסובין רעדאקטאר יוסף שאירא און פריי צום געבורט פון זייער ערשט אייניקלע
וויינט מול-טוב, א גרינגע ערציהונג און פילע נחת און פריינד

רעדאקטע, וועלכע צייטונג.

א הערליכען מול טוב אונזער ליבע קוינע און געשויסטער היידע און שאירא
בער שאירא און פריי.

אח ידידנו העסקן הציוני יוסף שאירא ורעייתו רחל'ה ללחם להם הנכדה
יזכו לגולה לחיים ולמעשים.

אחרן ליב אראנאוויטש, יעקב הערשבערג, סמואל יעקב שפיגעל.

דעם ג' עסקן, וויצע פרעזעס פון הכנסת אורחים ומצות עניים ה' יוסף שאירא צו זיין ווערען
א ווייטע היינט צו דערלעבען פילע נחת און פריינד ביי זייער קינדער און אייניקלע
פערזענליכע פון הכנסת-אורחים ומצות עניים בולדון.

ברכת הורים לילדינו האהובים להלחם בתם ולרץ הנולד וברכותינו לאמנו תהי' ולחיותנו בראותם
בני שלשים, יזכו לראות בני ברעיהם

יוסף שאירא ורעייתו.

אונזערע ל' קוינע פריי מרגלית און אדו. שמואל היידע וויינטען מיר צוליעבן
געבורט פון זייער ערשט טעכטער'ל ווי אויך זייערע עלטערן יוסף און רעניא שאירא א
הערליכען מול טוב און א גרינגע ערציהונג.

פאלי און לייב אייזנער.

אויך איך וואונט.

יעקב אנקלעוויטש און פריי.
LITKO i SALKU, przyjmicie serdeczne zyczenia od
Geni, Abrama i Guty.

גרא סא לידידנו יוסף שאירא ורעייתו רחל'ה ללחם להם נכד
חיים גוטמן ורעייתו.

אונזערע געליבטע אייניקלעך ליטקע און סאלעק צום מול-הייגען געבורט פון זייער
טעכטער'ל אונזער ערשט אוראייניקלע ווי אויך זייערע געל. עלטערן, אלס געבען צו
דערלעבען ביי זיי פילע נחת און פריינד. אלס עס זיי גרינגע ערציהונג ווערען!

נילעק און לייב קושעפצקי וועלען.

אונזערע קוינעס ליטקא און אדו. סאלעק היידע, זייערע עלטערן היידע און שאירא
און די טאטע גיטל צום געבורט פון זייער טעכטער'ל, אייניקלע און אוראייניקלע וויינטען מול-
טוב און פילע נחת און פריינד.

בער און עסקא קושעפצקא, ליבש און ליבשע קושעפצקי.

אונזערע פריינד יוסף און רעניא שאירא, אסתר און חנו היידע צום געבורט
פון זייער ערשט אייניקלע פון זייערע קינדער ליטקא און אדו. ס. היידע אין פויערן, וויינטען
א הערליכען מול טוב

פנחס גערשאוויטש און פריי, אשר מענדעוויטש און פריי.

אונזער געל. אייניקלע און אדו. סאלעק היידע צום מול-הייגען געבורט
פון זייער ערשט טעכטער'ל, דאס ערשטע אייניקלע פון אונזערע קינדער אסתר און חנו היידע,
יוסף און רעניא שאירא און אונזער ערשט אוראייניקלע וויינטען מיר, זאלען זוכה זיין אלע
צוזאמען צו דערלעבען ביים געבורט פילע נחת און פריינד.

גיטעל שאירא און משה ראזענאפס וועלען.

אח שאירא ווערן דין סלם היידע, אח אמנו גיטל שאירא ובעלה, אח אהותינו אסתר וחנו היידע,
יוסף ורעניא שאירא רחל'ה ללחם להם למול ב' ת נכדה וגינה

הגנו מברכים שובו לגולה ולחנה לבת נאמנה לעמה

יעקב וקרולה שאירא

די פאמיליע היידע און פאמיליע שאירא
צום געבורט פון זייער ערשט טעכטער'ל, אייניקלע און אוראייניקלע
וויינטען א גרינגע ערציהונג און צו דערלעבען פילע נחת

אליעזר בערקאוויטש און פריי

אונזערע ל' שוועסטער-קינדער ליטקא און סאלעק זייערע עלטערן און באצע
צום געבורט פון זייער ערשט טעכטער'ל, אייניקלע און אוראייניקלע
וויינטען א גרינגע ערציהונג און צו דערלעבען פילע נחת און פריינד

מאניא און מאריץ פיינער

אח חבירו העסקן הציוני יוסף שאירא ורעייתו רחל'ה ללחם להם הנכדה הראשונה כאח
בניהם מרגלית ופורך דין ס. היידע רוב הצלה נחת מברכים

אונזערע פריינד יוסף שאירא און פריי און פריי היידע און מאן צום געבורט
פון זייער ערשט אייניקלע פון זייערע קינדער ליטקא און אדו. היידע, א גרינגע ערציהונג
אין פילע נחת וויינטען

משה פערעצאוויטש און פריי, אברהם פאקאל און פריי, יחזאל מאיר יאקובאוויטש און פריי,
אונזער ג. פריינד יוסף שאירא און פריי, פריי היידע און מאן צום געבורט פון זייער
ערשט אייניקלע וויינטען צו דערלעבען פילע נחת און פריינד

ראובן קאושעל און פריי, הלל הערשליקאוויטש און פריי.

ה' אדו. סאמועל היידע און פריי צום געבורט פון זייער טעכטער'ל
אין דעם ווערען און באצע יוסף שאירא און פריי פילע נחת, עס זאל ביי זיי גרינג
פערזענליכע ווערען

אח ידידנו העסקן יוסף שאירא ורעייתו רחל'ה ללחם להם הנכדה הראשונה מאת בניהם
מרגלית ופורך דין שמואל היידע בפון. יזכו לגולה לבת נאמנה לעמה ולאצרה.

אונזערע קרובים ליטקא און סאלעק היידע צום געבורט פון זייער טעכטער'ל
זייערע עלטערן אסתר און חנו היידע, רעניא אויף יוסף שאירא ווי אויך די איבער באצע מול
טוב און פילע נחת וויינטען

באליבא און שמואל שאירא, מאניא און מענדיל בער.

גם אנכי בין המברכים

פייטעל חמורה ורעייתו.

א מאַראַלישע בערייטונג.

די קאָנפֿערענץ אין עוויאן צו העל-טען די פּליטים ווערט היינט פּערענ-דינט. וועגען דער פּראָקטישער בע-דייטונג פון דער דאָזיגער קאָנפֿערענץ איז נאָך פּרינציפּיאל צו רעדען כל זמן מ'פּון ווייט נישט גענוי איהרע רעזולטאטען.

קין צו גרויסע איליוועס דאָרף מען זיך נישט מאַכען, ווייל מיר ווייסען, אז די רעגירונגען אפילו די, וועלכע זענען געווען די הויפט-מחזיקים, הא-בען נישט מיטגעבראכט קיין עוויאן די אמת'ע רשואה צו אונזער מפה. הלואי זאָל כאָטש די דאָזיגע קאָנפֿע-רענץ טיילווייז לינדערען די נישט פון די געפֿאָנגענע און פּערפֿאָלגטע נע-גאָד'ליכע, וואס עס איז אַבער יא פּאָליטישע דערגרייכט געווארען דורך דער דאָזיגער קאָנפֿערענץ איז די מאַ-ראַלישע בערייטונג.

די נאָכזשע געזעצט, וועלכע טהוען אַב די גרעסטע געמיינהייט פון צוואַנ-ציגסטען יאהר הונדערט האבען אויך געוואלט בעקומען אַרבעט-קרינען פון אלע מלוכות און זיי האבען פּערטראַכט צו זיין די וועג ווייזער פאַר אלע לעב-דער און מדינות. איז געקומען די עוויאן קאָנפֿערענץ און האט זיי גע-שלידערט א מאַראַלישען פּאַטש אין פנים אַנדערשענדיג דאס וואס ווערט געטון אין נאָכ-לאַנד אלס די שאַנד פון דער איצטיגער צייט און זייערע מעשים ווערען געטעמפּעלט אַלס א קאָמפּראַמיסאַציע פאַר דער אייראָפּע-אישער קולטור.

אויך די אויסלענדישע צייטונגען ווידמען פיעל אַרטיקלען די פּראָגען, וועלכע ווערען בעהאנדעלט אין עוויאן און דערביי דריקען זיי אויס, טיפּפּען מיטגעפֿיהל דער געפֿאָלגטער יודישער נאָכזשע, וועלכע ווערט אויף אַנאָ-ברחמות'דיגען אופן געפֿייניגט אַס פון די נייע געזעצט'דיגער.

אדואיד וואָלט מען געדאַרפט פער-לאַנגען, אַז די עוויאן קאָנפֿערענץ, וואס עס זענען פּערטריטען די פאַר-שטעהער פון די גרעסטע וועלט-מלוכות, זאָל נישט נאָר זיין נאה דורש נאָר אויך נאה מקים, אַז זיי זאָלען איינ-מאַל פאַר אלע מאל מיט מעשים בע-זייטונגען דעם שאַנד פלעק, וואס ווערט אָנגעטון אין אייראָפּא לעניי השמש און טהון וואָלטען זיי דאָן עס געקאנט

ווען זיי וואָלטען נאָר געוואלט. אַבער נישט אין אונזער מאַכט איז זיי צו בעוועגען אויף אזא טהאַט. מווען מיר דעריבער נאָר זיין צושויער און אונ-טערשטרייכען דאס, וואס עס קומט פאַר, און איידער מיר זענען בעקאנט גענוי מיט דער אַגענדע ווער אַרבייט מווען מיר פּעססטעלען, אז אויב מיר וועלען נישט זיין אויף הונדערט פראָ-צענט צופרידען מיט די פּראָקטישע רעזולטאטעס זענען מיר אַבער לכל הפחות צופרידען פון איהר מאַראַלישער בערייטונג, פון דער סימפּאטיע, וואס

מען האט אונז אויסגעדיקט אין עוויאן. דאס שטאַרקט אונז און גיט אונז מוס צו גלויבען, אַז תכלה הרשעה, אַז נישט אייביג וועט דאס בייזע גע-שענסט זיין די הערשערין פון דער וועלט.

אַט צוליבע דעם אליין איז שוין כדאי געווען די עוויאן-קאָנפֿערענץ, כדי צו בעווייזען, אַז די וועלט איז נישט העק, אַז יבא יומו עס איז נאך נישט אויסגעלאָשען אלע ליכטיגע שטראַלען, אַז די געשיכטע וועט נאך משפּטען די גרויס-האַטען פון דער איצטיגער צייט. און דאס איז אונזער מאַראַלישע סאָסיספּאָקציע.

קורצע יריעות פון דער וואָל.

דער קאָלעניע געבט עדה, די טערא-ריסטען זענען אַגענטעס ווערען געווארען מיט גרויסע פּערלוסען. בעת דער שי-סעריי זענען אומגעקומען די יודישע הילפּט פּליצאנטען יצחק קאמארניק און שמעון מארגאליס.

ביי שייך אַברעם אין עמק יזראעל איז ערמאָרדעט געווארען פון אַ בע-העלענדיש דער אַלעז יודישער שומר אקטאָנער זייד.

פאַר דער נעכסטער פּלענאַר-זי-צונג פון דער פליטים-הילפּט-קאָנפֿע-רענץ אין עוויאן ווערט אויסגעאַרבייט אַ רעזאָלוציע, וואָס איז דער פּער-יוצא פון אַ קאָמפּראַמיס הכנס, וואס איז דערגרייכט געווארען צווישען די דעלעגאציעס פון די פּעוואיניגע שטאַ-טען, ענגלאַנד און פּראַנקרייך. די דאָ-זיגע רעזאָלוציע שלעגט פאַר צו שאַ-פּען אַ פּערמאַנענטע הילפּט-אַרגאַני-זאַציע, וואס זאָל האבען די אויסגאבע צו טראַגען הילף פאַר עמיגראַנטען, וואס ווערען געוואונגען אויסצוואונג-דערן מחמת ראַטישע, פּאָליטישע אָדער רעליגיעזע רדופות. די רעזאָלוציע זאָל זיך אַבער נישט בערגעניצען בנוגע דער הילף פאַר די פליטים פון עסט-רייך און דייטשלאַנד.

— צוליב די געוואָלדיגע רעגענס אין לאַנד און ספּעציעל אין די בערג האט זיך די וואַסער-פּלאַג אין די טיי-כען בעדייטענער געהויבען. אין דער וויסעל ביי טאַנדאָמאָ אין דונאיעק, ראַבא א. א. בירג-טייכען איז דאס וואַסער מיט 3 מעטער העכער ווי נאָר-מאָל. די לעצטע טעג איז דאס וואַסער צוריקגעקומען צום נאָרמאַלען שטאַנד.

דער אַלגעמיינער גייסט פון די מכבי'ער

קליינער פּעליעטאָן

נען אַ געווענלעכע ווערען מ'פּאַר-אדרבה, זאג איך, צו אונזער גרויסער שאַנדע מווען מיר לידער פּעססטעלען דאס פּערקעהרטע; ביי קיין שום פּאַלק וועט איהר נישט געמוען אוועקלעב נעבע-דיגע נאשטות, ווי ביי אונז יודען. ווער מ'ר'ט יודען, סאָקי די אייגענע ברו-דער, און דערביי גיב איך איהם א רייע פאַקטען און רוף איהם אָן נע-מען פון אַזאַלכע פאַסקוונע יודען, דערוועגער אויך פון גונזער שטאט.

איך ברענג איהם אויך פאַקטען ווע-גען די דייטשע יאָהודים, וועלכע הא-בען בשום אופן נישט געוואלט זיך אָנערקענען צו דער יודישער נאָכזשע; און אַ כאַראַקטעריסטישען פאַקט ברענג איך מיין שכן: בעת דער אַהב ישראל לאקער לאמפּסאן קעמפּט שטאַלץ און מטיג פאַר די יודישע רעכט אין דער גאנצער וועלט, מוז ער גלייכצייטיג פיהרען א קאמף מיט די ענגלישע יאָהודים, וועלכע האבען נישט לעיב מען זאָל זיי צופיעל דערמאנען, אז זיי זענען יודען, און זיי איבערצייגען, אז זיי זאָלען איהם נישט שטערען אין דער אַרבייט, אז צי זיין א נאציאָנאַ-לער יוד, איז נישט קיין חרפה, נאָר א כבוד.

— אַלץ איז ריכטיג-ענטפּערט מיר ישראל יודעל-ליידער איז עס אזוי, אַבער דאס איז געוואנט געווארען ביי די גלות-יודען, וועלכע האבען אין משך פון 2 טויזנט יאהר אַרומוואָל-גערן זיך געזונד, איינגעזאַפט אין זיך די גלות פּסיכאָלאָגיע נישט צו רפּא-גירען אויף פּיזישע און מאַראַלישע בעלידיגונגען; דאס, "העלרישטע" ביי זיי איז, ווען זיי קאָנען זיך בעת א שטורם אויסבעהאלטען און אויפמירדען

— דער טיים האט, נאָכ'ן אַבוואַר-פּען אלע אויסגעפּעריוונגען, אָנגענומען דאס געזעץ וועגען וואָהלען צום וואָר-שאַווער שטאַט-ראַט.

— אין וואַשא אין פּלוצלינג גע-שטאַרבען פון א האַרץ-אַטאַק, אין על-טער פון 79 יאהר, דער בעקאנטער קונסט-מאַלער יעקב וויינלעך.

— אין וואַשא איז פאַרגעקומען די ליקוידאַציע-פּערזאנלעכע פון צענטראַ-לען הילפּט-קאָמיטעס פאַר דער יודי-שער בעפעלקערונג אין בריסק. די אלגעמיינע סומע, וואס איז געוואמעלט געווארען לטובת בריסק בעטרעפט 609,755 זאטעס, דערטון איז געזא-מעלט געווארען: אין וואַשא 117,628 זל, אין אַיטלאַנד-107,429 זל, און אויף דער פּראָווינץ 382,063 זל. די זאַמעל-אַקציע האט געטראָגען א מאָל-קס-און מאַסען-קאַרקאטער.

— עס איז פּערפֿענטליכט געווארען די ערשטע רשימה פון די פּערזאָנען, ביי וועלכע מען האט צוגענומען די פּוילישע בירגערשאפט. די רשימה ענטהאַלט נעמען פון 58 פּערזאָנען, 50 יודען און 8 קריסטען, אלע מענשען, וועלכע האבען אַמאָל געהאוינט אין וואַשא און איצט וואוינען זיי אין אויסלאַנד.

— אין ניו-יאָרק איז, אין עלטער פון 68 יאהר, געשטאַרבען דער בע-ריהמטער יודישער און מיטגליד פון העכסטען אמעריקאנער געריכט בנימין נתן קאדאָוא, א יוד. ריכטער קאר-דאזא האט פּערפֿענטליכט א רייה ווערטוולע יודישע ווערק.

— אין לובלין איז פאַרגעקומען די 4-טע לאַנד-קאָנפֿערענץ פון צעריי-אגודת-ישראל אין פּוילען. די קאָנפֿע-רענץ, צו וועלכער עס זענען געקומען בערך 300 דעלעגאטען, האט געדוי-ערט 3 טעג. חוץ פּראָגען פון למד-התורה זענען בעטראכט געווארען ווירטשאפטליכע ענינים און אויך דאס ארץ-ישראל-פּראָבלעם.

— אין דער שווייץ איז פאַרגעקומען א פּאַלעסטינע-אַקציע, אין רעזולטאט פון וועלכער עס ווערט אַגענטשאַפּט די נישט-אויטאָנומישע פון די געזעצטען אין די 25 שווייצארישע קאנטאָנען. די נייע געזעצטע פונג, וואס וועט זיין גילטיג פאַר אלע קאנטאָנען, טרעט-אַריין אן קראַפט ערשט דעם 1-טען יאנואַר 1942.

— די ק'עצליך-קראַנקהייט (פּרינ-סיפּיא) פּערשפּרייט זיך אַלץ מעהר

איבער'ן לאַנד, אָנגעמענדיג געסעהר-ליכע אַקאָרמען. עס זענען אפילו פער-צייכענט געווארען טויט-פאַלען פון קראנקע אויף דער דאָזיגער קראנק-הייט. די הויפט-שולדיגע אין פער-שפּרייטען די "פּרינסיפּיא" זענען די שוויצער פון די ערשטער, וואס זענען אָנגעשטעקט מיט דער דאָזיגער מנייה. זיי פּערשפּרייטען די קראנקהייט מיט דער מילך און אויבסט, וואס זיי ברענגען אין שטאט אריין.

— אין ירושלים'ער, "הדסה" שפיטאל איז נאָך א קורצער און שווערער קראנקהייט געשטאַרבען אין עלטער פון 50 יאהר, דער עקזעקוטיו-מיט-גליד פון דער יודישער אָגענץ, דר. פישל ראָטענשטרייך.

— אין כינא האבען די יאַפּאַנער געמאכט א לופט-אַנגריף אויף האנקאָו. די כינעזישע ענטי-גרויסליכע האט אַבער די יאַפּאַנישע אַעראָפּלאַנען פער-טריבען.

— די "נעשטאפּט" האט ארויסגעגע-בען א בעפעהל, אז די גאנצע יודישע בעפעלקערונג פון לינץ, וואס צעהלט 600 נפשות זאָל פּערלאָזען די שטאט ביז סוף סעפטעמבער.

— אין לאַנדאָן איז אין עלטער פון 80 יאהר געשטאַרבען דער בעקאנטער יודישער פּלל-טהור, דר. קלאָד יוסף גאָלדשמידט-מאנטעפּיאָרע, דער פיהרער פון ליבערעלען יודענטום.

— דאס בעזייטיגען פון פיעל פוי-זענער יודישע אָנגעשטעלטע אין ווען פון זייערע פאַסטענס, וואס איז דורכגעפיהרט געווארען אויפ'ן יסוד פון דער פּערזאָנלעכע פון ארבייטס-פּראָגנא, האט גורם געווען א פרישע כוואָלע פון זעלבסטמאָרדען. עס זענען פּערצייכענט געווארען העכער 800 זעלבסטמאָרדען בלויז אין משך פון עטליכע געזעצטע טעג.

— דער אויסערן-מיניסטער יוזעף צעק איז אָנגעפֿאָרען מיט אַנאָפּיצי-לען וויזנס קיין רינא.

— דער פּעוואסער אמעריקאנער פליהער האווארד הייס מאכט א לופט-פליה אָרום דער וועלט, וואס איז א נייער רעקאָרד. דער פליה פון ניו-יאָרק ביז פאַריז האט געדויערט נישט קיין גאנצע 17 שעה. פון פאַריז ביז מאַסקווע איז הייס געפֿלויגען 7 שעה מיט 49 מינוט. פון מאַסקווע האט דער פליהער פּאַרשטענענען זיין רייזע דורך אמאק קיין יאקוצק און פון דאָרט קיין אלאסקא (מערב אמעריקא).

אַבער איז נישט בלויז, וואס די יודען פּערטרייגען זיך, נאָר זיי ענטפּערען אויך מיט אַנפּאַלען, און דאס בע-צוועקט: צו ווייזען, אז מיר האבען נישט קיין מורא פאַר קיין אָנפּאַלען; אַז קיין זאך וועט אונז נישט אַבשרע-קען צו עראָבערען ארץ-ישראל אַלס אַ יודיש לאַנד; אויפצוהויבען דעם פּרעס-טיוש פון יודישען פּאַלק און צו בעווייזען פאַר דער וועלט, אַז אויך יודען זענען אַ פאַלק מיט אַלע צוגלייך און ווי נאָר זיי האבען דערפיהלט די ארץ-ישראל-ערד-אונזער יייערע פיס, האט אין זיי צו-ריק אויפגעוואַכט דער גייסט פון די מכבי'ער, וועלכע האבען געקעמפט מיט זייער בלוט פאַר ארץ-ישראל.

איבריגענע-זאָגט צום סוף מיין שכן —האבען מיר, יודען, נישט וואס אָנצו-וועהרען, אומעסטום שלעגט מען אונז, מאַכט מין אויף אונז שחיטות. אין ארץ-ישראל ווילען מיר עס נישט דער-לאָזען. איבערהויפט האט מען היינט דרך ארץ פאַר אַ קלאָס. אַ שטאַרקע פויסט איז היינט אַ דעצימירערער פאַקטאָר אין לעבען. זאָל זיין וואס עס וויל, ערגער קען שוין נישט זיין, ווי עס איז. זאָלען מיר כאָטש אין ארץ-ישראל, אין אונזער לאַנד, וואו עס זענען בערגאָבען טויענערער לעלדען פון אונזער אומה, וועלכע האבען גע-קעמפט מיט מסירת נפש פאַר אונזער לאַנד, נישט זיין אין זעלבן צושטאַנד ווי אין גלות. זאָגט אייך וואס איהר ווילט-געזענענט זיך מיט מיר ישראל יודעל

— נאָר מיין מיינונג איז, אַז דאס, וואס די יודישע יוגענד ענטפּערט מיט דער פויסט אויף די אָנפּאַלען פון די אַרץ-צער, אין אַ סימן, אַז ביי זיי האט אויפגעוואַכט דער גייסט פון אונזערע היסטאָרישע מכבי'ער.

סמאָל

די קאסאטראַפּע.

אזוי איז געווען אין מ'טעלאַטער, בעת די קרייץ-צוגען, שפּעטער אין שפּאַניען; אין רוסלאַנד בעת די פּאַג-ראַמען, האט זיך אפילו יא געשאַפּען א זעלבסט-טויך פון אויפּוואַכענדען יו-דישען פּאַלעסטינא, איז זי אַבער פון די יודישע גייסטליכע און דער יודישער בורזשואַזיע בעקעמפט געווא-רען אלס א שערליכער און אונגע-וואונדערער, און די דאָזיגע זעלבסט-שוך האט נישט געקאנט האבען די ווירקונג, וועלכע זי האט געדאַרמט דערגרייכען. אין דייטשלאַנד לעצטענס האבען אויך די יודען מקבל באהבה געווען די געהימליגטע יסורים און אפילו אין אינזערע מקומות האבען מיר זיך לעצטענס אויסגעלערנט אַראַב-צושלינגען מאַראַלישע און פיזישע בע-ליידיגונגען. נישט רעאגירענדיג צוריק, אנדערש איז עס אַבער-הויבט אויף זיין שטימע מיין שכן און אין ווינע אויגען בעזייט זיך א גלאַנץ אין ארץ ישראל. דאָרט, איז עס שוין גאנץ אנדערש, דאָרטען, לאָזט זיך די יודי-שע יוגענד נישט בעליידיגען און עס-טפּערט אויף א קלאָס, מיט א כּפּול שמונה'דיגען קלאָס און דאס איז ווערט בעגרייכט צו ווערען. דעם זעה איך-שרייט אויס מיט נצחון ישראל יודעל, אז דער גייסט פון די מכבי'ער האט צוריק אויפגעוואכט.

— כאָטש נאָר נישט-איבעררייס איך מיין שכן-ווערט נאָר נישט אזוי מיט אַמאָל נתפּעל. וועגען דעם, וואס ס'קומט איצט פאַר אין ארץ ישראל, מוז מען נאך אַביסעל אריינטראכטען, ווארום אפילו צווישען די ארץ-ישראל יודען איז אויך נאָך דאָ חלוקי דעות וועגען דעם דאָזיגען ענין, אזוי למשל, האַלט די "הסתדרות", וועלכע איז די מער-הייט אין ארץ ישראל, אַז מען דאָרף

ערשט אין דרייסיג יאהר ארום

פון לעצט קעניג

א נאצי-עקספערט אויף יודישע פראבלעמען-עס זענען פעהאן אויך אזעלכע אין אט דעם לאנד פון עק-ספערטן-האט איסלאנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איז-טיגער דאטע, וועט נעמען נאך דריי-סיג יאהר ביז דער לעצטער יוד פונ'ם יודישען גלויבען וועט פערלאזן דייטש-לאנד. ערשט אין דרייסיג יאהר ארום, לויט דער נאציסער רעכנונג, וועט דייטשלאנד ווערן אפגעקלויט. "יודען-ריין", און איין איינציגן יודען. ערשט אין דרייסיג יאהר ארום.

און דאס געפאלט א פנים שטארק נישט די נאציסע פיהרער און רעדעל-פיהרער. דער שני-הייטלעך-גערהינג, האט אין עסטרייך דא אנומעלט ערקלערט, אז ער וואלט געוואלט, אז אין טייער יאהר ארום זאל דאס גרויסע דייטשע רייך ווערן אינגאנצן יודען-ריין. דרייסיג יאהר צו ווארטן ביז דער לעצטער יוד וועט פערלאזן דייטש-לאנד איז פאר די נאציס צו פיעל צו ווארטן.

און זיי האבען זיך גענומען צו ניי אכזריות'דיגע נגישות און רדיפות אויף די געבליבענע דייטשע און עסטריי-כישע יודען. נייע בעלידיגענדע גזירות און גזלות פון דעם לעצטען ביסעל יודישען האב און גוט; ארעסטען, פעהאפטונגען.

מיט איין ווארט זיי טהען איצט א פנים אלעס (און אפשר איז עס נאך נישט גלעס?) צוצואיינען די "אויסיוואונג" פון היטלערס רייך פון די דייטשע יודען.

דייסיג יאהר צו ווארטן ביז דער לעצטער יוד וועט פערלאזן דייטש-לאנד איז פאר זיי ווייט צו לאנג צו ווארטן. דער נאציסער סדום וועט זיך נישט פיהלען זיכער, און עכט סדומיש, כל זמן איין יוד וועט נאך דארט לעבען. און דרייסיג יאהר דערויף ווארטן קענען נישט אויסהאלטען די נאציסער ארשע הערצער. זיי פלוצען אונט פאר אומגעדולד.

אין דרייסיג יאהר ארום וועט ערשט דער לעצטער יוד פערלאזן דייטש-לאנד אויב די יודישע אויסוואנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איצטיגער דאטע. "אין דרייסיג יאהר ארום" היינטיגע צייטן זענען דריי-סיג יאהר א זעהר, זעהר לאנגע אין מיסטעריעסע צייט. ווער קען פאראויסזאגן ווי אזוי

אין דרייסיג יאהר ארום וועט ערשט דער לעצטער יוד פערלאזן דייטש-לאנד אויב די יודישע אויסוואנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איצטיגער דאטע. "אין דרייסיג יאהר ארום" היינטיגע צייטן זענען דריי-סיג יאהר א זעהר, זעהר לאנגע אין מיסטעריעסע צייט. ווער קען פאראויסזאגן ווי אזוי

אין דרייסיג יאהר ארום וועט ערשט דער לעצטער יוד פערלאזן דייטש-לאנד אויב די יודישע אויסוואנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איצטיגער דאטע. "אין דרייסיג יאהר ארום" היינטיגע צייטן זענען דריי-סיג יאהר א זעהר, זעהר לאנגע אין מיסטעריעסע צייט. ווער קען פאראויסזאגן ווי אזוי

אין דרייסיג יאהר ארום וועט ערשט דער לעצטער יוד פערלאזן דייטש-לאנד אויב די יודישע אויסוואנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איצטיגער דאטע. "אין דרייסיג יאהר ארום" היינטיגע צייטן זענען דריי-סיג יאהר א זעהר, זעהר לאנגע אין מיסטעריעסע צייט. ווער קען פאראויסזאגן ווי אזוי

אין דרייסיג יאהר ארום וועט ערשט דער לעצטער יוד פערלאזן דייטש-לאנד אויב די יודישע אויסוואנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איצטיגער דאטע. "אין דרייסיג יאהר ארום" היינטיגע צייטן זענען דריי-סיג יאהר א זעהר, זעהר לאנגע אין מיסטעריעסע צייט. ווער קען פאראויסזאגן ווי אזוי

אין דרייסיג יאהר ארום וועט ערשט דער לעצטער יוד פערלאזן דייטש-לאנד אויב די יודישע אויסוואנדערונג פון דייטשלאנד וועט אנגעהן אין דער איצטיגער דאטע. "אין דרייסיג יאהר ארום" היינטיגע צייטן זענען דריי-סיג יאהר א זעהר, זעהר לאנגע אין מיסטעריעסע צייט. ווער קען פאראויסזאגן ווי אזוי

יודישע יוגענד פון דייטשלאנד

איינדיקען פון ארץ-ישראל

מען קען בעקומען פאר די געבראכטע פראדוקטען, שטאטטישע סחורות. "טא-באראמפער" פון דייטשער יוגענד, פארגעשטעלט. דא איז עס געקומען צו א תיקון, אינגאנצן אהן פערמיט-לונג באגייט עס זיך דאך נישט, מיט דער דאזיגער פערמיטלונג פערנעמט זיך די געזעלשאפט, תנבה" קאנטרא-לירט דורך דעם הסתדרות, דאס דארף רעדט מיט פערדרוס וועגן די "סקי-דיס" פון דער "תנבה".

דער וועג. די פערזאנלעכע אין דער "מחלבה" פערצייט געטמאל די ארבייט פונ'ם "יוד", דאס איז די פערזאנלעכע צי ראט, וועלכער פיהרט אן מיט'ן אלגע-מיינעם לעבן אין דארף. דער יודע פערשטימט ווען עס געהט ארויס צו דער ארבייט דער קאמפאני, ווער מיט וועמען עס שפאנט צוזאמען די פערד צו דער ארבייט, ווען, וואו און ביי וועמען עס הויפט זיך אן דער שניט א. ד. גל, די גרעסטע טייל פראגעס אבער ווערן געלעזט צווישען זיך אויפ'ן ארט און דער "מחלבה" דאס איז א מין אלגעמיינע טעאליע פער-זאמלונג פון די דארפט לייט.

ס'איז רעשיג אין דער "מחלבה" אין אונזער יודען, ווען זיי זענען אפילו גוים זענען אויך געפערמאנט. אויסערליך: גוים! נויט, קיין יודישען אויסזעהן, ווי מיר זענען עס געוואוינט צו זעהן, נישט; אבער אינערליך - פאָרט יודען. מען דארף זעהן די דא-זיגע יודען, ווען זיי קומען נאך א שווערען טאג ארבייט אויף א רעפ-ראט, א פערזאנלעכע א גוי וואלט נאך אזא טאג ארבייט אוועקגעפאלען שלא-פען, ווי א דראגנ. די יודען האבען אבער אפיראציעס. מען מוז פאליטי-קירען, מען מוז האלטען פאסאן, און אפילו וויפען וואס עס טהוט זיך נישט אין דער ליטעראטור. אינטעליגענץ, פעהארגעוועטע, אבער דאך אינטעלי-גענץ, מען כאפט אַמאָל א דרימער, בעת א רעפראט. דאס איז פון מיד-קייט נאך דעם שווערען טאג ארבייט. אבער זאל זיך מאכען א דיסקוסיע, אט דא דערוועגן מען ערשט מיט ווע מען האט צו טהון; מען זעהט עס קלאר, אז מען האט דא צו טהון מיט מענשען, וועלכע קאנען זייער שטער-טיל באשטיין...

שפעט אין אונזער, ארום 11-12, נישט מיט די הינער, ווי ביי אונז שלאפט איין זאס יודישע דארף, עס וואנדעל די גאנצע נאכט די דיושוריענ-רע שומרים און דער איצט איבעראל איינגעדיכטעטער פראדוקטאָר אויפ'ן

פֿלען אויף א פיעדעל אָדער אויף א הארמאָניע און לויפֿען צו די מחותנים און נעמען אן די חתונה פֿאַר א שיוש, אזוי אז אונז אלעס אויסגעוואָסעט פֿידלער נאָך פֿון באַלאַמ'ס אַרקעסטער, קומט פֿשוט אויס אויסצוגעהן פֿאַר הונגער.

צום סוף פֿון בריף ווענדען זיך די כלי-זמרים צו דער יודישער בעפֿעל-קערונג מיט א ביסעל, אז קוים מאַכט עמיצער חתונה און וויל האַבען א מוזיק, זאָל ער נישט אָננעמען די ניי-אויפֿגעשטאנענע קלעזמער מיט די האַרמאָניקעס, וואס פֿאַסט גיכער פֿאַר א פֿופֿערשער חתונה, נאָר זיך ווענדען צו די עכט-יודישע כלי זמרים, וועלכע וועלען געבען דעם אמת'ן קאָנצערט. א רחמנות געבען אויף אונזערע אלטע קלעזמער, וועמען די ניי-אויפֿ-געשטאנענע קלעזמער מאַכען דעם טויט...

טשענסטאכאווער לאַנדסלייט צו-גאטט אין טשענסטאכאווער יעדעס יאהר אין מיטען זומער קו-מען אן קיין טשענסטאכאווער אויף לופֿט-רייזעס לאַנדסלייט פֿון אמעריקע, קא-נאָדע, ארץ-ישראל און פֿון אנדערע לענדער. די דאָזיגע לאַנדסלייט, וועלכע ער-לויבען זיך אויף אזעלכע לופֿט-רייזעס געהערען נישט צו די אויבערשטע צעהן טויזענד, נאָר דאס זענען גע-וועהנליכע אַרבייטער אָדער קליינע

אויסקוקען אין דרייסיג יאהר אָרום? וועלען זיי געיאָגט און נעטריבען ווע-רען איבעראַל ביז'ן לעצטען און ביז דעם לעצטען?

אָדער אין דרייסיג יאהר וועט שוין עקזיסטירען א שטאַלצע און זעלבסט-שטענדיגע יודישע מלוכה וועלכע וועט קאָנען ראַדיקאַל איבערצייטען און גע-זונד מאַכען אלע איצטיגע אינערליכע און אויסערליכע יודישע קאָמפּלעקסען און "יודען-פֿראַגעס"? מיט דער קאָנסטרוקטיווער הילף פֿון א נייטס געווענדען, "פעלקער-בונד", אין דרייסיג יאהר אָרום-ווער קען פֿאַראויסזעהן און פֿאַראויסזאָגען וואס עס וועט און קען געשעהן פֿאַר אזא לאַנגער צייט?

ערשט אין דרייסיג יאהר אָרום וועט דער לעצטער יוד פֿערלאָזן דייטשלאנד.

דאס געפֿעלט נישט די נאצי פיה-רער און מיט אכזריות'דיגע און ריי-פֿערישע מיטלען זוכען זיי איצט צו-צואיילען די אויסוואנדערונג פונ'ם לעצטען יודען פון זייער פֿאַטערלאַנד. ווען וועט עס זיין-אין פופֿצעהן, צעהן אָדער אפֿשר טאָקע ווי געהיי-גען וועט זיך-אין פֿיער יאהר אָרום? און ווי אזוי וועט אויסזעהן אַט די לעצטע אויסוואנדערונג פונ'ם לעצטען יודען פונ'ם "אידעאלען נאציסען סדום"? וועלען די נאציס פֿאַרלייטען צו דער גרעניץ זייער "לעצטען יודען" מיט פֿאַטעריאַטישע טרוממען און פֿוי-קען? וועלען זיי מאַכען א גרויסען נאצי-פֿאַרזאָג, אַט ווי זיי קענען, מיט פֿאהנען, ארויס'שלה זייענדיג זייער לעצטען יוד?

און וועלען א סך סענטימענטאַלע גוטמייטיגע דייטשען און דייטשקעס, וועלכע קענען אזוי גוט ליבען "פֿער-גיסען שטילפֿעהרייט טרעהרען פון פֿרייד (צי פון טרויער) ארויספֿעלייטענדיג זייער לעצטען יוד?

וועלען זיי פֿלוצלינג דערהיילען א בענקשאַפט און חרטה פֿאַר וואָס זיי האָבען שוין משה קיין יוד נישט. אפילו נישט אויף א רפואה... און וועט די וועלט פֿרעסע דרוקען דעם פֿאַרטערען פֿון דעם לעצטען יוד, וואס האט פֿערלאָזט היטלערס רייך. אָדער אפשר וועט נאָר האַליוואָד אָפֿערירען א קאָנטראַקט אַט דעם לעצטען אויסגעוואנדערטען יוד פון דייטשלאנד, אויב ער וועט נאָך זיין יונג און שעהן, און מאַכען איהם פֿאַר א "סטאר".

הונדערטער מיללען-האט אַמאָל אונזער היינע נביאות געזאגט-וועט מען פֿאהרען א קוק צו טהון אויף א יורען... און איצט ווען זיי זענען דא, פֿערפֿאַלגט מען זיי און מען פֿערפֿי-טערט זיי דאס לעבען...

פונדעסטוועגען-זאגט ווייטער דער יוד-דאָרטס יאהר ווענען דעם יאָ שניי-בען; וואָס זיי אונזערע גבירים, קלערט זיי אויף, ווי אומגליקליך עס זענען די קינדער, וועלכע זענען טויב שטום און ווי נויטיג עס איז פֿאַר זיי אזא שולע, זאָלען זיך געפֿונען עפֿליכע אינציאָטאַרען, וועלכע זאָלען נאָר וועלען צווייגען א האנד דערצו, וועט עס שוין ערלעדיגט ווערען, ווארום קיין ספעציעלע געביידע דארף מען דערצו נישט האָבען. מען קען בענוצען א לאַקאַל פֿון די עקזיסטירענדע פֿאַו-שעכע שולען. אויך א לעהרער איז פֿעהאָנען, מען דארף נאָר האָבען פֿאַר'ן שכל-למוד. דערביי וועלען די עלטערן פֿון די אומגליקליכע קינדער, כאָטש זיי זענען אַרים, ווי-ווייט מען-ליך צושטייער געבען, אַזי מען זאָל זייערע קינדער אויסלערנען לעזען און שרייבען, כדי ווען זיי וועלען אלפֿער ווערען און זיך אויסלערנען א פֿאַר, צו האָבען א ידיעה אין שרייבען און אין לעזען.

צום סוף דערצעהלט מיר דער יוד, אז ער אליין האט א שטום אייניקעל, ווער א פֿעהיגט, און זיין זיידע האָרן טרויערס אויף דעם, וואס עס ווערט פֿערנאָכטעניגט אזוי ווי עס ווערען אויך פֿערנאָכטעניגט נאָך עפֿליכע צעהנדליכע יודישע טויב-שטום קינדער אין אונזער שטאָט.

אין טהו צויליב דעם יודען און שרייב וועגען דעם, ווייל טאָמער ווע-

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

זעהן... ער וויל א שולע פֿאַר זיין טויב-שטים אייניקעל

שוין לאנגע חדשים, ווי א יוד אין די עלטערע יאהרען פֿייניגט מיך, אז איך זאָל שרייבען און מוזר זיין די יודישע בעפֿעלקערונג איינצואַרונען ביי אונז אין שטאָט א שולע פֿאַר טויב שטומע קינדער. ס'פֿערשטעהט זיך, אז איך האָב דעם יוד מדהת געווען-האט וועט העלפֿען מיין שרייבען-האָב איך גע'טענה'ט-וועמען וועט דאס איבערצייגען און דער פֿיקר-ווער האט דאס היינטיגע צייטען אין זינען א שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער. דער יוד איז אַבער געווען איינגע'קענט'ן און ער האט מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַבער ווי עס זענען פֿעהאָנען אין מיר געענטפֿערט פֿאַלגענדעס: אורזאי האָבען אונזערע גבירים נישט אין זי-נען צו שאַפֿען קיין שולע פֿאַר טויב-שטומע קינדער, ווייל דער צופֿאַל האט געוואָלט, אז די רייכע קינדער זענען נישט שטום; אַה, ווען זיי וואָל-טען שטום געווען, וואָלטען זיי שוין יאָ געטראַכט פֿון אזא שולע, אזוי אַ

וואס פארלייטונגס-טורם: דעם העכסטען און וויכטיגסטען פונקט אין יעדען יום-דינען דאָרף. דער פראָזשעקטאָר אויף דעם טורם רייסט די פּינסטערקייט און זוכט ארום און ארום, צי האט זיך ערניק נישט פערבעהאלטען א שונא. עס בייטען זיך אלע פאָר שעה ביים טעלעפאָן און ביים פראָזשעקטאָר די דיווירערנדע בעל-משקט, ס'איז קריגס-צייט. קריגס-צייט אויף רהיגע, שווער פערהאָרעוועטע יודישע פעל-דער.

אין "נהל'על" אַגריקולטור-שולע. נהלל איז אויך א מושב טוב-דיט...

ווען, נהלל" וואָלט געקאנט לעזען, וואָלט זיך עס בעשטימט שטארק בע-ליידענע: וואָס הייסט פּעיס אויך א מושב עובדים? "נהלל" איז דאס ער-שטע און עלטסטע דאָרף אין דעם דאָזיגן מערב-טייל פון עמק-יזראַל. "נהלל" איז אַלט 16 יאָהר. וואָס עס בעדייט א פאָר יאָהר עלטער ביי דעם טעמפּל פון אַרבייט אין אַ פּאַלעסטי-נער דאָרף איז איבריג צו רעדען. איז אַס דאס דאָזיגע "נהלל" דער מלך פון די אַרומיגע דערפער, עס איז וואו-דערבאָר שעהן. די פּאַלעסטינער דער-פער זענען געפויט נישט צווי ווי ביי אונז, אין גראדע ליניעס, נאר אין קאָנצענטראַציעס קרייזען, ווי אַבנע-מאָסטען מיט א צירקל, פראָסטער געזאגט האט דאס די פאָרם פון א בייגעל. די הייזער, שעהע, ווייסע, מיט לאכע דעכער, אַריענטאַליש אַרומ-גערינגעלט מיט גרינע, פאר אונזער אויג פּאָטאָטישע, אַבער דאָ גארמאַלע, פאַלמען, אַלעגאַנדערן א. ד. גל. די הייזער הייסט עס, אין די ווירטשאפט-ליכע בנינים, גערטנער און סעזער שעהען אין קרייז, אין מיטען פון קרייז, א גאנץ גרויסער פלאַץ פון עס-ליכע צענדליג דונגס, אין דעם סאַמע צענטער, אין דעם אזוי גערופענעם "מרכז" געפינט זיך קודם כל דער וואסער-לייטונגס-טורם, וועלכער דינעט אלס בעגאַנטונגס פונקט אין און איז איצט פערזעהן, ווי אלע דערפער מיט א שטארקע פּאַזשעקטאָר, אַרום דעם טורם די געזעלשאפטליכע אינ-סטיטוציעס: פאָסט, טעלעגראַף, אַמבוי-לאַטאָריע, דאקטאר, די בעל מלאכות א. א. וו. אַזוי ווי אין אלע כמעט דערפער אין פּאַלעסטינא, "נהלל" איז אלס עלטערע דאָרף בעשטענען מיט טעהר גרינע און שטענדיגע ביימער, עס האט בעזונדער אויסצוואַקסען, עס איז שטער פערבייט, האט אייניגע ספעציעלע פערזענעס שטאַדטישע פאָרקען און איז בעריהמט, א חוץ וואס מיט איהר שיינקייט, אויך מיט

פרייטאג

ערציהערישע ארבייט אויף אונזערע קאלאניעס און האלב קאלאניעס

לייכטער און פראָקטישער דערנענטערונג פון זיין שול און אין אַ ליכטיגען אַב-רוה און פערוויילונגס-היים.

ליידער זענען די לעבענס-בעדינגונג-גאנצען אַזעלכע, אַז נישט מיר האבען די צוגעפאַסטע, פאַר דעם צוועק, בנינים, נישט די וויכטיגסטע איינריכטונגען און נישט די נויטיגע פלעצער, די קאלא-ניעס דינען דעריבער פאַר די קינדער מעהר אַלס אַרט פון האַבען איין חודש אין יאָהר עסען צו דער זאַט און פריי זיין פון זאָרג און נויט, ווי אַלס אַרט פון בעקומען אַ געוויסע דערצייהונג. עס איז אַבער דער הייליגער חוב פון יעדען דערצייהער אַנצושטרענגען אַלע כוחות, כדי צו געבן די קינדער דעם מאַקסימום, וואָס עס איז מעגליך צו געבן אויפ'ן געביטע פון דערצי-הונג ביי די בעדינגונגען, וואָס מיר האבען יא.

פערשידענע אינסטיטוציעס פיהרען קאלאניעס פאַר קינדער און יעדע פון זיי מוז בייקומען געוויסע שוועריקיי-טען, נישט ווינציגער, ווי מיר - דער "טאָו". די פערזאָנליכע אַרבייט אין אַבער פאַר די דערצייהער פון די "טאָו" קאלאניעס אַ סך שווערער. אויב שו-לען פיהרען קאלאניעס האבען זיי די זעלבע ערציהער, וועלכע אַרבייטען אַ

קעז, - אַלץ מיט די מאָדערנסטע מכשירים, די עלעקטרישע קוך, די איינריכטונגען צו וואשען דאָס געפאַס, דאס מילכיגע און פליישיגע; די מאַשין צו וואשען וועש; און ווייטער דעם טאָד מיט אַזוי פיעל פרוכטען, און דעם גאָרטען מיט אַזוי פיעל אויבסט און צום סאַמע סוף זייערע אַפּאַרטאַמענטען, וואו זיי שלאַפּען, וואו זיי עסען, וואו זיי ווילען זיך און דערצעהלען ווען זיי טאַנצען א. ד. גל. פאַר דעם אַלעם האב איך זיי צוגעזאָגט איבערצוגעבען גרויסען זייערע גאָהענסטע. צי בענקען די קינדער אַזוי: פער-שעהע זיך, אַז עס וואָלט זיך גע-וואָלט זעהען מיט די עלטערען, אַבער אַזוי איז עס אַ לעפּעדיגע און פרייע-ליכע חברה: צופרידען, וואָס מען גרייט זיך צו א פריי און זעלבסשטענדיג לעבען אונטער א פרייען און אַזוי שטענדיג א גאנץ יאָהר כמעט בלויזען הימלע.

טאָטיאָנאָ פּאָקס

דער אַגריקולטור שולע פאַר מיינלעך, די שולע איז אויסגעפויט דורך דער אַמפּריקאַנער וויזא אויפ'ן נאָמען פון דער קאנאדער ציוניסטישער טוערין, ליליאן פריימאן. דו שולע איז א מוס-טער-שולע. די ווירטשאפט פון דער שולע, זי פערמאָנט אַנפֿער 500 דונגס ערד און ענטפערט דערצו לעצע-דינען און טויטען אינוואַנטאַר, ווערט געפיהרט דורך שילערינס, אונטער דער לייטונג פון געניטע ספעציאַליס-טען. צווישען די 100 קינדער געפינען זיך אַ גרויסער פראָצענט פון מיינלעך פון פוילען און צווישען זיי גאָר א בעדייטענדער פראָצענט לאַדזער מיי-לעך. ביי מיין בעזוך אין שולע האבען די לאַדזער קינדער מיך אויפגענומען ווי אַנאָליגענע, אַרומגעפיהרט איבער דער גאנצער ווירטשאפט, בעריהמט און גענויסט זיך מיט די דערגרייכטע רעזולטאַטען: אַזוי פיעל פערד און קיה, און אַזוי פיעל מילך; אַס אַזוי אַרבייט מען אויס די פוטער און אַזוי דעם

גאנץ יאָהר אין די דאָזיגע שולען און דעם זעלבען עלעמענט קינדער, וועל-כע ווערען דורך זיי דערצייען אין אַ געוויסען גייסט און אויף אַ בעשטימ-טען אופן אין משך פון אַ גאנץ יאָהר. די דאָזיגע דערצייהער קאנען דעם קי-נדר-עלעמענט און האבען דעריבער די מעגליכקייט לייכטער די קינדער צו בעהערשען און צו פיהרען זייער דער-צייהונגס-אַרבייט. אַנדערש איז אַבער די לאַגע פון די דערצייהער אויף אונ-זערע קאלאניעס.

אויסער דעם, וואָס די קינדער זע-נען פון פערשידענעם עלטער, קומען צו אונז קינדער פון פערשידענע טיפּען שולען און אויך אַזעלכע, וואָס בעזו-כען לגמרי נישט קיין שולען. ווען צו דעם קומט נאָך צו דאס, וואָס די דער-צייהער זענען אויך פון פערשידענע טי-פּען שולען, איז לייכט זיך צו שאַפּען אַ בעגריף, וואָס פאַר אַ כאַאָס עס קען ענטשטעהן אין דער דערצייהערישער אַרבייט, אויב די דערצייהער וועלען דאס נישט וועלען דערזעהן און נישט האבען דעם גוטען ווילען זיך אַנצו-שטרענגען, כדי די כאַאָטישקייט צו בעקעמען נאך אין די ערשטע קאלא-ניע-טעג.

ווי דאָרפן ריכטען זייער אַרבייט די דערצייהער פון די "טאָו" קאלאניעס כדי די כאַאָטישקייט צו בעקעמען:

1. שוין דעם ערשטען טאָג דאָרפן די קינדער איינגעטיילט ווערען אין גרופען צו 10-15 קינדער אין אַ גרו-פע (פערשטעהט זיך, לויט'ן עלטער). יעדע גרופע דאָרף האבען אַ משגיח פון אַנעלעטער און אינטעליגענטער קינד. דער משגיח דאָרף אויפפאַסען, אַז די קינדער פון זיין גרופע זאלען האל-טען אין אַרדנונג זייערע אייגענע זא-כען (אויף גאנץ-קאלאניעס - אויף זיי-ערע צימערן). זיי זאלען זיך געהעריג און צו דער צייט וואַשען, פאַסיג זיך אויפפיהרען ביים עסען און זיין מיט מיט זיי אין די בעשטימטע שפיל-און אַבריה שעה'ן. 3-4 גרופען געפינע זיך אונטער דער אויפזיכט פון אַ לעה-רער.
2. די קינדער זאלען זיך פריי שפיל-לען אין דער שפּראַך, וואָס איז זיי אַמבעקוועמסטען. די אומגאנגס-שפּראַך דאָרף אַבער דורכאויס זיין יודיש, כדי די קינדער, וועלכע קאָנען בלויז יו-דיש זאָלען זיך נישט פיהלען פערעמד און אַפּגעזונדערט.
3. שאַפּען אַ נאָהנטע און חבירישע בעצייהונג צווישען אלע - אַהן אויס-נאָהם - קינדער פון אלע טיפּען שו-לען, וואָס לעבען צוזאַמען אויף דער

מיט האָפנונג, אַז אויך פאַר אייך יו-דישע קינדער, וועט קומען דער גרוי-סער הערליכער טאָג פון בעפרייאונג. פאַק אייער גרויס - אַ שענעם דאָנק.

"עמך"-אָניווערסיטעט...

ווען האט מען דאס אמאָל פערצי-טענס געוואוסט, אַז א שניידער - איהר הערם, אַ שניידער - וועלכער מאכט א רעקיל סיס א פאַר הויזען, זאל מוזען אויך זיין געפילדעט, זאָל ענדיגען קורסען און מוזען האבען ידיעות, זאל מען זאגען, ווענען נאָטור-וויסענשאפט אַדער ווענען זאָל אַניע-א היינטיגער שניידער מוז, אויסער קאנען נעמען א מאָס און שטעלען מיט א נאָדעל, אויך האבען אַנאָהונג אין די דערמאנטע וויסענשאפטען. עס וואָלט געווען אַנצושרייבען א גאנצע ליטעראטור ווענען אַס די עק-זאַמענט, וואָס די חייטים דאָרפן אַב-געבען, וואָס פאַרע פראָגען מען שטעלט זיי און ווי אַזוי זיי ענטפערען. אַבער נישט דאס וויל איך איצט בעריהרען; איך וויל נאָר דערצעהלען, אַז די היינ-טיגע שניידער, אפילו די פאטענטירטע מייסטער, וועלכע זענען אַנערקאנט אלס צושטעללענע שניידער, האָלען זיך נאך אין איין בילדען און פער-טיפעלען זיך אין דער טיפּעפער חכמה פון דער שניידער-קונסט.

דער "אַרט", וועלכער זאָרגט פאַר דער עקזיסטענץ און צוקונפט פון יו-דישען בעל-מלאכה, אַרדענט איין צו-שניידע-קורסען פון א בעריהמטען פאַך-קענער, כדי די שניידער-מייסטער

קאלאניעס. דאס איז - לויט מיין מיינונג - דער ערשטער און דער עיקר-דיגער דערצייהונגס מאָמענט, וואָס דאָרף זיך ציהען ווי א ליכטיגער שטראַהל איבער אלע קאלאניע-טעג.

איצט וועל איך איבערגענהן צו די ציעלען פון אונזער דערצייהונגס-אַר-בייט.

אונזערע ציעלען דאָרפן זיין: דאס ענטוויקלען אין די קינדער:

1. דאס געפיהל פון דיסציפלין און פערזאָנלעכקייט.
2. דראַנג צו ריינקייט, וואָס דאָרף דורך זיי איבערגעטראָגען ווערען אין זייער סביבה.
3. דראַנג צו ספּאָרט
4. דראַנג צו אַרבייט בכלל און צו געזעלשאפטליכער אַרבייט בפרט.
5. גוטע און פערזאָנלעכע בע-צייהונג פון יחיד צום קאָלעקטיוו און פון קאָלעקטיוו צום יחיד.
6. שווערען אייגען און געזעלשאפט-ליכען פערמענען.
7. ליבע צו דער נאָטור.
8. ליבע צום "טאָו".
9. ליבע צו אלע קולטורעלע דער-גרייכונגען פון יודישען פאַלקס-שאַפּען.

כדי דאס צו דערגרייכען מוז אויפ-געשטעלט ווערען אַ סיסטעמאַטישע דערצייהונגס-אַרבייט, וואָס זאל די קינדער אבסאָרבירען און ריכטען זיי-ער טעטיגקייטס דראַנג צו פּאָזיטיווער אַרבייט. וויל אויב די קינדער וועלען זיך לאָנגוויילען, קאָנען זיי אַדער אינ-גאנצען ווערען פויל, אַדער זיי וועלען לייכט ארונטערפאלען אונטער'ן איי-פלוס פון דעמאָראַליזירטע קינדער, וועלכע זענען בטבע רירעוודיג, און וועלען זיך פערנעמען מיט שעדליכע אַרבייטען אַדער זיך אויסלערנען פון זיי אומגעווינשענע מעשיות און ליד-לעך.

די סיסטעמאַטישע דערצייהונגס-אַר-בייט דאָרף זיך באַזירען אויף דער אַרבייט פון דער קינדער-זעלבסטפער-וואלטונג

די קינדער-זעלבסטפערוואלטונג בע-טעהט פון פאַלענדיגע קאָמיסיעס: (1) ספּאָרט-און פערוויילונגס-קאָמיסיע, (2) קולטור-קאָמיסיע, (3) רעדאַקציע-קא-מיסיע, (4) דעקאָראַציע-קאָמיסיע, (5) היימקענטניש-קאָמיסיע, (6) ריינקייטס-קאָמיסיע, (7) אויספלאַג-קאָמיסיע און ווירטשאפט קאָמיסיע.

(סוף קומט).

זאלען זיך קאנען פערפולקעמען אין זייער פאַך. דאָס מצריווידיגסטע איז, וואָס יעדער שניידער-מייסטער האָלט, אַז ער איז דער בעסטער פאַכמאַן און קיין בעסערער פון איהם איז נישטאָ.

אַז אלע איבריגע שניידער זענען קע-גען איהם פאַרשטאָנען, שונדעסטווענען פערשרייבט ער זיך אויף די דאָזיגע קורסען און לערנט בהתמדה.

צוויי אזעלכע קורסען זענען שוין פאַרגעקומען, אין וועלכע עס האבען זיך בעטייליגט אַנפֿער 50 שניידער, און די סגל ווערט געעפּענט אַ דריטער קורס, צו וועלכען עס זענען שוין פער-שריבען עטליכע צענדליג חייטים.

הפנים, אַז אונזערע בעלי מלאכות האבען פערשטאנען, אַז דער רוח הזמן פאַדערט פון זיי זיך צו פערטייפּען אין ייער פאַך, אַז זיי זאלען עס קא-נען גרונדליך, כדי זיך אקעגענצושטע-לען געגען דעם שטורם, וועלכער בלאָזט פון אלע זייטען.

הלאז וואלטען דאס אונזערע יודי-שע בעלי-מלאכות געטוהן מיט א סך יאהרען צוריק, וואלעם מיט דער מלאכה ביי אונז יודען געהאלטען בעסער, ווי עס האלט איצט, גוט איז אַבער כאַטש, וואָס זיי מאכען עס איצט, כאַטש דער חלף ליגט שוין אויפ'ן האַלז - צו-שפּעט איז קיינמאָל נישט.

מיט איין וואָרט - נאך די גאנצע לעהר און פראקטיק, וואָס א שניידער האט, מוז ער נאך סוף כל סוף אויך אַדורכמאכען דעם "עמך"-אָניווערסי-טעט...

לויטן

מיט א אויפגעהויבענעם קאָפּ געמען זיי אויף דאס לעבען.

ביי דעם אַלעם בענקען זיי שטאַרק צו קומען אויף א קורצע צייט צוריק אין דעם אַרט, וואו זיי זענען געבוי-רען. דער דאָזיגער געדאַנק לאָזט זיי נישט אויף איין מינוט אַב, ביז זיי דערגרייכען זייער ציעל.

דאָס בענקשאפט צו קומען אַמאָל צוריק אין זייער געבורטס לאַנד איז כאַראַקטעריסטיש. דאס פּעווייזט, אַז עס איז פאַלש די טעאָריע פון די יו-דישע, וועלכע ווילען איינפירען, אַז יודען פיהלען נישט קיין טענטימענט צו זייער געבורטס-אַרט, אַז יודען זע-נען ציגייגער. אויך יודען האבען לייעב-זייער פאַטערלאַנד - דאָס געבורטס-אַרט, מעהר ווי אַלץ אין דער וועלט-והראיה, אַז די איינציגע שטרעבונג פאַר די יעניגע, וועלכע עס לעבט זיך גוט אין זייער נייעם היימלאַנד, איז צו קומען אויף א בעזוך אין זיי-ער געבורטס-שטאָט.

אמת, קומענדיג אַהער בעדויערען זיי אונז און אונזער געמאַסערט לע-פען, אַבער דאָך איז זיי לייעב דאס אַרט, אין וועלכען זיי זענען געבוירען און זייער יוגענד פאַרגבראַכט.

דאס דאָזיגע איז זעהר בעלערענד און עס לוינט זיך ווענען דעם צו פערטראכטען.

אַ שענעם דאָנק.

פון דער שילעך-קאלאניע פון דער שולע פון ז. וויינשטאַק, וועלכע גע-פינט זיך אין ביסטרא, האט אונזער רעדאַקציע בעקומען א בריעף מיט אַ האַרציגען גרויס פאַר די מיטאַרבייטער,

האבען איצט אין אנדליק טון דע
ערנסטער לאגע געביטען זייער בעצי-
הונג צו זיי.
זיכער וועלען די פעסימיסטישע טוער
נישט מסכים זיין מיט אזא טרויעריגע
אויספיהר, זיכער וועלען זיי בעווייזען
מיט פאקטען און ציטערען וויפיל כח
חזק זיי לייענען אוועק, כדי די צוריק-

פרייטאג ד. 15 און שבת ד. 16 יולי
דער פורעמער
 דורך בעמיהונג און לטובת דעם
 מושב זקנים ופית יתומים „מינא
 ווערדע“ וועט דעמאנסטראציעס אין קינא
 דער צווייטער גרויסער פליס, וואס שטייט צווישן אלץ, וואס מאן האט
 ביז איצט געזעהן אין ירושלים - יוכה גייטס רעאליזאציע
דער פורעמער
 די פיינטסטע אייראפעאישע און אמעריקאנער ירושלים ביהע-קונסטלער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
זיגמונט פורקאו, א. סאמבערג, מאקס באושיק
 און דאס בעריהמטע פרעזענטאציע פארל היימי דזשיקאפסאן און מרים קרעסין.
 מוזיק געשריבען דורך דעם בעריהמטסטען אייראפעאישען קאמפאזיטאר ניקאלאס בראדסקי.
 דער פורעמער פערזאנלעכקייט די פרידען און לידען פון א קליין ירושלים שטעטל אין גאליציע.
 אנהויב: פרייטאג 6, 8 און 10. שבת פון 12 א יוגער מיטגאן אן.

AKUSZERKA MARTA KAGANOWNA
 Zawiadamia, że z dniem 1 lipca 1938 r. po długo-
 letniej praktyce w Szpitalu Żydowskim na Zawodziu
 przyjmuje prywatnie
 przy ulicy **PANZY MARII 6, II brama, parter**

אונזער קליין מיינליכע און פרוי צו דער פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
רחל בראט מיט ה' שמואל רוסעוויטש
 ווינשען מיר מיט גליק און צופרידנהייט.
 נחום גערש און פרוי, וועלן
 מיין חבר שמואל רוסעוויטש צו זיין תנאים
 די בעסטע וואונדער

אז יידישע חסידים וועלן יום שמיני ווערן דאס צווייטע יאר צו זיין תנאים
 האט יידישע חסידים וועלן יום שמיני ווערן דאס צווייטע יאר צו זיין תנאים
 האט יידישע חסידים וועלן יום שמיני ווערן דאס צווייטע יאר צו זיין תנאים

אונזער קליין מיינליכע און פרוי צו דער פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 פון זייער ערשט אייניקל פון זייערע געזעצטע קינדער און סאפערל און ליטע היידע ווינשען
 א הערליכען מול טוב.
 צבי שאי און פרוי.

Honorowemu prezesowi pani **ESTERZE HAJDOWEJ**
 z intencji urodzin **WNUCZKI**
 serdeczne zyczenia składa
W. I. Z. O. Wieluń

אונזער ג' פריינד יום שמיני ווערן דאס צווייטע יאר צו זיין תנאים
 מיט גליק און פרוי ווינשען
 משה קאניארסקי און פרוי, צבי וועלן און פרוי

אברהם גערשאנאוויטש
 באו ברית האירושין
 בחודש תמוז תרצ"ח.
 לחבר המועצה פון געזעצטע
 לרגלי ארוש ברתו בגרא סבא מברוכים
 השלטון והמועצה של הקהלה העברית ביולין.

אונזער ברודער און שוואגער
 צו זיין פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 ווינשען מיר מיט גליק און פרוי ווינשען
 פנים און פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 מיין פריינד און חבר **אברהם גערשאנאוויטש** צו זיין פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 פרי. פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 זאב סקושינא, וועלן.

מול-טוב אונזער פריינד **אברהם גערשאנאוויטש**
 צו זיין פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 די עלטערן נחת און פרוי
 משה מנחם לעוואקאוויטש, שלמה לעוואקאוויטש

אונזער געזעצטע פריינד **אברהם גערשאנאוויטש**
 צו זיין פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 א הערליכען מול טוב און א גליקליכע צוקונפט ווינשען
 חיים באדאווסקי, וועלן סקושינא

אונזערע מחותנים ר' יצחק גערשאנאוויטש און פרוי אין וועלן
 צו דער פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 ווינשען מיר מיט גליק און פרוי ווינשען
 שמעון טענענבוים און פאמיליע סאמאשו מאזא.

דעם ה' פריינד אונזער פרוי צו דער פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 סאטער פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 אליעזר בערקאוויטש און פרוי ווינשען.

אונזער ליבען פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
לאנדסבערגער ווינשען מיר א הערליכען מול טוב און א גליקליכע צוקונפט.
 אנשטאט בלומען שטענדיגן מיר פאר ליבת הצדק 1 זל. פאר בית לחם 1 זל.

מיר, צבי אלימלך, ישראלען גערשאנאוויטש וועלן.
 מול טוב און פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 תנאים שרייבען מיט פרי. פערלעכסטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 אברהם מענדל לייזעראוויטש און פרוי,
 יעקב מארקס, אברהם כמורא וועלן.

FABRIKARIA, I PRALNIA CHEMICZNA

„KRYSZTAŁ“
 ul. Berka Joselewicza 2
 i Warszawska 37.

מאכט בעקאנט, אז איצט ווערן געווארען מיט א הערליכען שפיגל.
 גלאזן, וואס איז נאך ביי איצט אין שטענדיגסטען נישט געווען.
 כדי צו איבערזעצן ווערן דעם די קונדשטע האבען מיר
 פערפליגערט די פרייזען:
 א קאלנער מיט א הערליכען גלאזן 10 גר.
 א העמד — — — 40
 אויך זענען פערפליגערט געווארען די פרייזען אויף כעמיע וואסען
 פלעקען ווערן ארויסגענומען אויפן ארט.
 ספעציעליטעט: פארבען לעדערנע קורטקעס

BOLU GLOWY
KOWALSKINA
 PRZY PRZYZIBIENIU
 GRYPY: KATARZE

פארבערן
און בעמישע וועשעריי
BENETA

פארבריק און קאנטאר: ב. יאסעלעוויטש 11
פיליע 2 אלע 16
 מענער - קראגענס ווערן ווייטער געווארען
 מיט דויערהאפטען שפיגל-גלאזן צום פרייז
 ספעציעליטעט:

(1) אויספרישען (פארבען) לעדערנע קורטקעס, (2) פארבען לויט מוסטערן, (3) דעמאנסטראציע
 (פארבען) פלעקען און וואסען אויפן ארט, (4) בעמיערונגען און פאטענציען קאפערלעך
 די צייט ווערן אויסגעפירט אונטער דער לייזונג פון אונזערע קאנטאר
 דער בעמישער אינדוסטריע שולע אין ווארשא מיט לאנגזאמער פראקטיק

שענסטאכאדער עלעקטרישער
שטראם וועט בעלייכטען וועלן
 די עלעקטרישע געזעלשאפט טשענ-
 סאכאוו - פיערקאו בויט איצט א
 ליניע טשענסטאכאוו-וועלן, וואס זאל
 פערבינדען די טשענסטאכאדער עלעק-
 טראווע מיט וועלן און וועלונער
 פאליאט.

די איצט ויך בוינענדע ליניע וועט
 וויי א פערלעכטער פערזאנלעכקייט אין אירן מילם
 עקוויטענערע ליניע טשענסטאכאוו-
 קושעניץ. די פערלעכטער פערזאנלעכקייט וועט ענט-
 האלטען 30 קילאמעטער.

די עלעקטרישע געזעלשאפט טשענ-
 סאכאוו-פיערקאו וועט צושטעלען
 400 וואט'דיגע שטראם דער דארטנער
 געזעלשאפט „זעמפאל“, וועלכע וועט
 איהם דערנאך פערקויפן די ארטיגע
 אבנעהמער.

צוליב דעם וועט די אלטע וועלן-
 נער עלעקטראניק שולשטענדיג אבנע-
 שטעלע ווערען.

KLAWIOL
ODCISKI
 PŁYN
 USUWA
 ZGRUBIENIA SKORY
 ZAPOBIEGA WSZELKIM
 DOLEGLIWOSCIOM NOG

1 יאהר תמיסה פאר שלאגען
א באפע

אויף דער בעשולדיגסטע באנק פון
 היינע קרייז געריכט האט זיך געמונען
 די 17-יעהריגע יודעא פאטענציע פון דארף
 קאווי (נאמען פאנקי). זי איז געווען
 בעשולדיגט, אז בעת א קריגעריי מיט
 איהר באפע, דער 79-יעהריגער על-
 זשביטא ליטסק, האט זי איהר מיט
 א שטעקען אים שטארקען קלאם געגע-
 בען, אז זי האט דער אלטער צעברא-
 כען א האנד.

די בעשולדיגסטע האט זיך נישט
 מויה געווען צו דער שולד, טעריידי-
 גענדיג זיך, אז זי אלעס פלעגט
 שטענדיג זיך ארויסקלענען מיט איהר
 און, אז זי האט די ערשטע אונגעוויסע
 די קריגעריי. די בעשולדיגסטע האט
 זיך בלויז פערשטיידיגט און נישט געו-
 האט זי איהר צובראכען די האנד.

דאס געריכט האט די בעשולדיגסטע
 פערשטע אויף 1 יאהר תמיסה, נע-
 מענדיג אבער אין אכט, אז ביי איצט
 א זי נישט געווען בעשטראפט, ווי
 אויך צוליב איהר יונגען עלטער, האט
 דאס געריכט בעשלאסען אבצולענען
 דאס איינפירן די שטראף.
געזוכט דורך שטעק-בריעף און
געפונען אין קאמאניץ
 בעת אבאלאנע אין פערשידענע
 מלינות אין קאמאניץ איז צופעליג
 פגעהאלטען געווארען די טשענסטאכא-
 ווער איינוואוינערין מאריא סאבשטיק.
 וועלכע איז געווען געזוכט דורך שטעק-
 בריעף.

פארמעטיאנעלע פאטאגראפיעס
געגען די גאנצע פאטאגראפיעס

פער. וונטא איז אין טשענסטאכאוו
 פארעקומען א צוואנציגסטער פון
 קריסטליכע פאטאגראפיעס. די דאזיגע
 פאטאגראפיעס האבען פערלעכטען זיך
 צו ווערען צום אינדוסטריע-מיניסטער-
 יום און אויך צו די האנדלער-קער-
 קאמערן, אז עס זאל ארויסגעבען
 ווערען א פערזאנלעכקייט, אז די גאנצע
 פאטאגראפיעס, וועלכע בענוצען זיך
 מיט די א. ג. לעיקא-פאטאגראפיעס ווארען
 נישט טארען פאטאגראפירען אין די
 גאנצען. די פאטאגראפיעס פערלעכטען
 אז נישט-פאכלייט ווארען זיך נישט טא-
 רען בעשעפטיגען מיט דער דאזיגער
 מלאכה און מ'זאל ביי זיי אפילו קא-
 פיערירען די אפאראטען.

דער ארבייט-אינספעקטאר אויף
אורליב

דער ארטיגער ארבייט אינספעקטאר
 ה' אלעקסאנדער דאדאווסקי געהט
 אויף אורליב פון מאנטאג, דעם 18
 ד. ח. בעת דער אבזונדענע פון
 אינספ. דאדאווסקי וועט איהם פער-
 טרעטען פאראינספעקטאר סאבאטאק.

NOWA ARGENTINA.
 Młodzieńca gwiazda Terpsy-
 chory przyjęła nas w swojej wy-
 pełnionej po brzegi kwiatami
 garderobie Na stole rozrzuco-
 ne kostiumy i fotografia Argen-
 tyny lusterko i szminki—oto co
 się przede wszystkim rzuca w
 oczy.

Panna Norson jest wyraznie
 podniecona. Nic dziwnego po-
 takim sukcesie. Z pośród siede-
 mnastu przedstawicieli wszy-
 stkich narodów otrzymała pier-
 wszą nagrodę za najlepsze ste-
 powanie i czeczotkę. To niebyle
 co! Na ten sukces czekała od
 urodzenia to znaczy blisko. 18
 lat.

Panna Norson jest czarująca.
 Często nas czekoladkami, opo-
 wiada o tremie, która ją ogar-
 nęła na scenie wieszcie o upo-
 rczym treningu i spartańskim
 trybie życia przed wstępem.

— Czemu Pani zawdzięcza
 swój sukces.

— Powiem panom całą praw-
 dę. Temu, że wszystkie tancerki
 które długo ćwiczą cierpią na
 bóle nóg, co im ogromnie utru-
 dnia pracę.

— A Pani.

— Ja mam swoją tajemnicę
 jeżeli panowie tego nie opubli-
 kuja to wam powiem: używam
 nieocenionych plasterów LEBE-
 WOHL, które radykalnie usu-
 wają bóle nóg.

שענסטאכאדער וועט האבען א
אייגענע בעמאן-פארבריק

אין היינטיגען יאהר 1938 וועט
 אונזער שטאט מאכען א גרויסען
 שייט צו אייראפעאישע, ווייל פיעל
 גאסען אין אלע טיילען פון דער
 שטאט ווערן גרונדליך איבערגעבויט.
 פיעל גאסען בעקומען אויך די אוי-
 געווענע, ערשטע איינריכטונג.
 דער היינעריגער פלאן צו בויען
 שאסען וועט פאר צו לענען נייע
 בעמאן-טראסעס אויף א סך גאסען.
 אין צוואנציגסטער יאהר איז דער

Kino „LUNA“
Niezbędny
W domu podróży
szędzie alerianowy
patentowany cukierek „Walerianka“
 Do nabycia w skł. apt.
Ostatni akt zemsty
 Lewis Stone, Barbara Read
 Red. B. Bocian